

การบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
The Budgeting Management According to the Philosophy of Sufficiency
Economy of Pa Pong Educational Quality Development Network under
Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2

อภิญญา อินสีลอย¹

ธีระภัทร ประสมสุข²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครู 75 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 80 คน ในปีการศึกษา 2560 รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการวางแผนงบประมาณอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ปัญหา คือ การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา สถานศึกษาขาดการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สถานศึกษามีโครงสร้างการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรไม่ชัดเจน การทำรายงานงบประมาณพัสดุไม่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ควรมีโครงสร้างการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน ควรทำรายงานงบประมาณพัสดุที่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า

คำสำคัญ: การบริหารงานงบประมาณ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

¹ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ email: apinya_ins@northcm.ac.th

² คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

Abstract

The aims of this research are to study the budgeting management according to the philosophy of sufficiency economy of Pa Pong Educational Quality Development Network under Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2. The population of the research consisted of 5 school administrators and 75 teachers in the academic year of 2560; 80 in the total. The data was collected via questionnaires and then was analyzed by the statistical methods of frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that overall the budgeting management according to the philosophy of sufficiency economy of Pa Pong Educational Quality Development Network under Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When considered in descending order by the average of the most to the least; resources and investment to education, budget planning, inventory management and assets, and monitoring and evaluation, respectively.

The problems were as follows: the budget allocation is not appropriate for the plans and projects of the institution, lack of education to promote awareness and understanding in resource preservation in order to use resources in a cost-effective and most efficient, educational structures supervised maintenance resources are not clear, the budget report made the parcel.

The suggestions were as follows: should be allocated to the plans and programs of study, should have promoted a better understanding of storage resources in order to use resources wisely. And most effective, should be structured, supervised maintenance resources clearly, and the report should make a budget package that takes into account the budget in advance.

Keywords: Budgeting management, The philosophy of sufficiency economy, Primary educational service area office

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 78 และมาตรา 83 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้อัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา (ประภาพร สุปัญญา, 2550 : 5) เศรษฐกิจ

พอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมี เหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจาก การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555 : 4)

กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักในภารกิจและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน จึงจัดทำ ยุทธศาสตร์เพื่อดำเนิน โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยการจัดการศึกษา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของ ทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้ความต่อเนื่องและยั่งยืน นำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริและนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ ประเทศชาติโดยรวมพัฒนาต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษานบนพื้นฐานปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน, 2551 : 50)

สถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมาย แนวดำเนิน การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติได้นั้นผู้บริหารจึงต้องอาศัยการบริหารจัดการและใน การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพได้คือ การบริหารวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร การศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ แม้จะมีความสำคัญแต่ก็เป็นเพียง ส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนจึงหมายถึงการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็น เป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา (กมล ภูประเสริฐ, 2545 : 6)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาของแต่ละ โรงเรียน เพราะเป็นผู้รับนโยบาย รับผิดชอบในการดำเนินงาน และการบริหารให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ การศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องบริหารงานด้วยกระบวนการต่างๆ ในอันที่จะก่อให้เกิด ความร่วมมืออย่างจริงจังและร่วมแรงแข่งขันจากครูทุกคน ต้องมองเห็นปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้น ต้องเป็น ผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่สุดในการจัดการศึกษา (ภิญโญ สาร, 2549 : 363)

โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จึงได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตาม
ขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงาน
บุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา จึงเป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราช
บัญญัติการศึกษา และนับว่าเป็นกลไกในการเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำไปประยุกต์
ใช้ในชีวิตสำหรับเยาวชนได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและ
พัฒนาประเทศไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต
ที่ก่อปรด้วยความปลอดภัย ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้
เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกกระดับที่สมดุล พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ
กว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่าย
พัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 2

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 2 เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน สถานศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท
ของหน่วยงานได้
2. ได้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน สถานศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้
เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานได้

ขอบเขตของการวิจัย

การบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้กำหนดขอบเขต

ในส่วนต่าง ๆ ไว้ดังนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน งบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล จึงได้นำหรือประยุกต์จากแนวคิดดังกล่าวมาใช้และประมวลเป็นกรอบแนวคิดการทำวิจัย

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครู จำนวน 75 คน รวมจำนวน 80 คน ในปีการศึกษา 2560 ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 5 โรงเรียน และสาขา 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม โรงเรียนบ้านป่าโป่ง โรงเรียนบ้านแม่ลาย โรงเรียนบ้านกองแปใต้ โรงเรียนบ้านต้นจั่ว โรงเรียนบ้านป่าโป่งสาขาบ้านกองแปเหนือ และโรงเรียนบ้านต้นจั่วสาขาบ้านห้วยเหี้ย รวมบุคลากรทั้งสิ้น 80 คน

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้จะประมวลผลในการหาค่าการบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน เสนอในรูปแบบตารางแล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

- 1.51 - 2.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

การบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\mu = 3.64$) ด้านการวางแผนงบประมาณ ($\mu = 3.56$) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\mu = 3.43$) และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ($\mu = 3.42$)

สรุปปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงบประมาณ คือ การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา
2. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา คือ สถานศึกษาขาดการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด
3. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ คือ สถานศึกษามีโครงสร้างการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรไม่ชัดเจนด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล คือ การทำรายงานงบประมาณพัสดุไม่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า

สรุปข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงบประมาณ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา
2. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา คือ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด
3. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ คือ สถานศึกษาควรมีโครงสร้างการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล คือ การทำรายงานงบประมาณพัสดุควรคำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า

การอภิปรายผล

สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การบริหารงานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อยู่ในระดับปานกลาง และ

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณจากต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติใช้ความรู้ความสามารถในการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างเต็มที่ การดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาแสดงถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อทราบถึงสภาพการใช้งาน สถานศึกษามีเอกสาร หลักฐานการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายเงิน มีความรัดกุม เหมาะสม ติดตามผลการดำเนินงานและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำรายงานทางการเงินมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัญญา จารุจินดา (2551 : 77) เรื่องแนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ส่วนแนวทางการพัฒนาครูนั้นในด้านบริหารวิชาการควรมีการจัดประชุมทางวิชาการทุกเดือนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ด้านบริหารงบประมาณควรส่งเสริมให้ครูมีการวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านบริหารงานบุคคลควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ส่วนด้านบริหารทั่วไป ควรส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะให้ทุกภาคส่วนนั้นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

หากพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านการวางแผนงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณจากต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น และกำหนดกิจกรรม การจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญภา ธีรทองดี (2552 : 43) เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและประเภทของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ในด้านการบริหารงานทั่วไปยังขาดแคลนงบประมาณและขาดวิธีการในการประเมินโครงการ ด้านวิชาการพบปัญหาในการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ส่วนด้านบุคลากรนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติใช้ความรู้ความสามารถในการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างเต็มที่ การดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาแสดงถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเศรษฐกิจพอเพียงและการดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาเน้นความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐิติมน ทองพิมพ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ใน 3 ด้าน คือ ความมีเหตุผล ความพอประมาณ และความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยแต่ละด้านครอบคลุมทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยพบว่า ด้านความมีเหตุผล ครูนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าความรู้จากแหล่งการเรียนรู้มาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายพร้อมทั้งอธิบายระเบียบกฎเกณฑ์วิธีการเรียนการสอน มีการประยุกต์ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้จากแหล่งที่ห่างไกลตัวนักศึกษา รวมทั้งมีการวัดผลประเมินผลตามมาตรฐานของหลักสูตร ด้านความพอประมาณ ครูนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยการเน้นให้นักศึกษาได้วางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วม รู้จักประหยัด ประยุกต์การใช้สื่อการเรียนรู้ และวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ครูนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้โดยการเน้นให้นักศึกษาได้รู้จักการวางแผนการศึกษาในอนาคต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาจะมีการสอดแทรกและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามเนื้อหาของบทเรียน สื่อประกอบการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะเน้นในเรื่องการเสริมแรงทางบวกโดยใช้คำสอน คำพูดที่ให้ขวัญและกำลังใจ รวมทั้งการวัดผลประเมินผลจะเน้นหนักในเรื่องคุณธรรมควบคู่ไปกับความรู้

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อทราบถึงสภาพการใช้งาน สถานศึกษามีเอกสาร หลักฐานการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบายของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล อินทรโชติ (2552 : 44) ก็ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม พบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป มีความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาพบว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งเน้นการอยู่อย่างมีความสุขภายใต้ขีดความสามารถของบุคคลมีความเข้มแข็ง

สมานฉันท์ มีพลังความเข้มแข็ง มีพลังความสามัคคี มีพลังโลกาภิวัตน์ ซึ่งหลักในการพัฒนานั้นจุดเน้นที่สำคัญคือ พัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ความรอบคอบ ความรู้เท่าทัน ทั้งนี้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานต่างๆ นั้น ผู้นำไปประยุกต์ใช้ต้องมีความรู้ มีความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีความรับผิดชอบ มีความประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีความโลภ

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า มีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินมีความรัดกุม เหมาะสม ติดตามผลการดำเนินงานและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำรายงานทางการเงินมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำรายงานทางการเงิน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2552 : 85) ก็ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อทราบแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยปัจจัยความเสี่ยงของสถานศึกษาในเมือง นอกเมือง และในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านความมั่นใจทางการศึกษา ควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคี คือ ชุมชน ผู้ปกครองและผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย ควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านการวางแผนงบประมาณ คือ การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา เป็นเพราะว่าการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงานงบประมาณไม่ชัดเจน ขาดการจัดโครงสร้างการบริหารงานงบประมาณที่มีความโปร่งใส การบริหารงานงบประมาณไม่เหมาะสม ไม่มีเหตุผล ขาดการใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนและศึกษาข้อเสนอแนะในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดกับนักเรียนโดยการจัดอบรม สัมมนาหรือศึกษาดูงาน เป็นต้น เพื่อเป็นการให้ความรู้แก่นักเรียนและคณะครูอาจารย์เพราะการให้ความรู้ดังกล่าวยังเป็นการบอกหรือกระตุ้นในคณะครู/บุคลากรในคณะฯ รู้จักตัวเองมากขึ้นว่า

โดยแท้จริงแล้วการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติงานและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแต่คนอาจารย์/บุคลากร ไม่ทราบเท่านั้นว่าปัจจุบันตนเองก็มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา คือ สถานศึกษาขาดการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด เป็นเพราะว่า ขาดการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ไม่เน้นการนำคุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา ศรีลับขวา (2551 : 91) ได้ศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 นั้น มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมาก โดยเฉพาะการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ คือ สถานศึกษามีโครงสร้างการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรไม่ชัดเจน เป็นเพราะว่า สถานศึกษาไม่มีโครงสร้างการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน ขาดการส่งเสริมการใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาการระดมทรัพยากรเพื่อการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนและศึกษาข้อเสนอแนะในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอมะพ่ายหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดกับนักเรียนโดยการจัดอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงาน เป็นต้น เพื่อเป็นการให้ความรู้แก่นักเรียนและคณะครูอาจารย์เพราะการให้ความรู้ดังกล่าวยังเป็นการบอกหรือกระตุ้นในคณาจารย์/บุคลากร ในคณะรู้จักตัวเองมากขึ้นว่า โดยแท้จริงแล้วการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติงานและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแต่คนอาจารย์/บุคลากร ไม่ทราบเท่านั้นว่าปัจจุบันตนเองก็มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล คือ การทำรายงานงบประมาณพัสดุไม่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า เป็นเพราะว่า การทำรายงานงบประมาณพัสดุไม่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า สถานศึกษาไม่มีระบบการตรวจสอบผลการดำเนินงานหลังการทำงานทุกครั้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552 : 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปมีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชนอำเภอมืองนครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน คือ 1) แนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การสร้างความตระหนักให้แก่ครู เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่ครู จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง จัดประกวดสื่อการเรียนการสอน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 2) แนวทางการบริหารงานงบประมาณคือ จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อดำเนินการจัดสรรงบประมาณ

ข้อเสนอแนะแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านการวางแผนงบประมาณ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา เป็นเพราะว่า มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณจากต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญญา อีรทองดี (2552 : 43) เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและประเภทของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ในด้านการบริหารงานทั่วไปยังขาดแคลนงบประมาณและขาดวิธีการในการประเมินโครงการ ด้านวิชาการพบปัญหาในการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ส่วนด้านบุคลากรนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา คือ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุดเป็นเพราะว่า ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติใช้ความรู้ความสามารถในการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างเต็มที่ การดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาแสดงถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา ศรีลับขวา (2551 : 91) ได้ศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 นั้นมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมาก โดยเฉพาะการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ คือ สถานศึกษาควรมีโครงสร้างการควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน เป็นเพราะว่า มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อทราบถึงสภาพการใช้งาน สถานศึกษามีเอกสาร หลักฐานการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของ

สถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล อินทรโศติ (2552 : 44) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3 ในภาพรวม พบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป มีความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาพบว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งเน้นการอยู่อย่างมีความสุขภายใต้ขีดความสามารถของบุคคล มีความเข้มแข็ง สมานฉันท์ มีพลังความเข้มแข็ง มีพลังความสามัคคี มีพลังโลกาภิวัตน์ ซึ่งหลักในการพัฒนานั้นจุดเน้นที่สำคัญคือ พัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ความรอบคอบ ความรู้เท่าทัน ทั้งนี้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ นั้นผู้นำไปประยุกต์ใช้ต้องมีความรู้ ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีความรับผิดชอบ มีความประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีความโลภ

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล คือ การทำรายงานงบประมาณพัสดุดังกล่าวถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า เป็นเพราะว่า มีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงิน มีความรัดกุมเหมาะสม ติดตามผลการดำเนินงานและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำรายงานทางการเงินมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2552 : 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อทราบแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยปัจจัยความเสี่ยงของสถานศึกษาในเมือง นอกเมือง และในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมไปถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงินควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านความมั่นใจทางการศึกษา ควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคีคือ ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมไปถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด การควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน การจัดทำรายงานงบประมาณพัสดุที่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด การควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน การจัดทำรายงานงบประมาณพัสดุที่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า
3. สถานศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด การควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน การจัดทำรายงานงบประมาณพัสดุที่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า
4. ครูควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด การควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน การจัดทำรายงานงบประมาณพัสดุที่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า
5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด การควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจน การจัดทำรายงานงบประมาณพัสดุที่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่อง การจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. ควรวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเก็บรักษาทรัพยากรเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุดของสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
3. ควรวิจัยเรื่อง การควบคุม ดูแล บำรุง รักษา ทรัพยากรอย่างชัดเจนของสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
4. ควรวิจัยเรื่อง การจัดทำรายงานงบประมาณพัสดุที่คำนึงถึงกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าของสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กานต์ชนิด ต๊ะนัย. (2551). *การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอมะป๋าลหลวง จังหวัดเชียงราย*. (การศึกษานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- ฐิติมน ทองพิมพ์. (2550). *สภาพและแนวทางการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2552). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาพร สุปัญญา. (2550). *การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- ปรีชา ศรีลับขวา. (2551). *สภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. เลย.
- เพ็ญญา ธีรทองดี. (2552). *การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2*. (การศึกษานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ราชบุรี.
- ภิญโญ สาธร. (2549). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- มงคล อินทรโชติ. (2552). *การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากองเทพมหานคร เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. กรุงเทพฯ.
- รุ่งทิวา สันติผลธรรม. (2552). *การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์.
- สัญญา จารจินดา. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยุวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. (การศึกษานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน. (2551). *ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. แม่ฮ่องสอน: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2550-2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.